

Het hemelse geruis van Monteverdi's Mariavespers

door Lidy van der Spek

Voor de achtste maal weerklanken de 'Mariavespers' (1619) van Monteverdi in de Pieterskerk; we kunnen zo langzamerhand spreken van een traditie. Vorig jaar en ook dit jaar is voor het Vlaamse Ensemble Currende gekozen met het blazersensemble Oltramontano o.l.v. Erik van Nevel; en ook deze keer weer met de Titularis Leo van Doeselaar. Van Nevel is dol op de Pieterskerk, om zijn inspirerende akoestiek die zo hoort bij 17e-eeuwse muziek, om het Hagerbeerorgel met zijn oude middentoonstemming, maar nog meer om Van Doeselaar die dit instrument zo fenomenaal begrijpt en bespeelt.

Tweënhalf uur lang kon je vleugels horen wieken, zo geconcentreerd werd er geluisterd naar dit hemelse geruis. Als Van Doeselaar vanachter het rugwerk de sprankelende 'Toccatto sesta' van Frescobaldi inzet met contrasterende registraties en een keur aan eigenzinnige versieringen die de voortgang van de melodie verlevendigt. Dan

.....

■ Concert: Mariavespers Monteverdi door Ensemble Currende o.l.v. Erik van Nevel, m.m.v. Marie Christina Kiehr en Nuria Rial (sopraan), James Gilchrist en Charles Daniels (tenor), Ensemble Oltramontano en Leo van Doeselaar (orgel).
Gehoord: 11/9, Pieterskerk, Leiden.

.....

begint de voorzanger monumentaal en evocatief op een lange repeterende toon het 'Deus in adiutorium', juichend begroet door twee stralende zinken (voorloper van de trompet/cornet) die stuwen naar het koor dat eensgezind als een aards heirleger zingt 'Heer, haast U mij te helpen'. Die repeterende tonen komen steeds terug als een bezwerende formule om dan naar alle kanten vlinderlicht weg te zweven. De levendige ritornelli van zinken en trombones doorbreken de schitterende koorzang. Intonatio's op het orgel zijn veelal door Van Nevel in samenspraak met Van Doeselaar

op verantwoorde wijze ingelast. Van Doeselaar maakt hier geraffineerd van de nood een deugd. Door de restauratie van de Pieterskerk is de 'hemel' door houten stellingen verduisterd, waardoor ook het hoofdwerk van het orgel is afgesloten. Zo is hij in staat om voorbeeldige echo's te suggereren die gesmoord worden door 'abnormale' omstandigheden.

Hoogtepunt is het 'Nigra sum', waarin de tenor Charles Daniels zeldzaam mooi, verfijnd tot in de kleinste details de schoonheid van de verliefde vrouw bezingt (Hooglied). Ook de ronde, iets gevoileerde zang van Maria Kiehr tegen de glasheldere klank van Nuria Rial, die gezamenlijk fraaier mengen dan de minder evenwichtige duetten van James Gilchrist en Charles Daniels.

Behalve wanneer de gehele aarde vervuld is van Zijn heerlijkheid; dan resoneren beide tenoren tot in alle hoeken van de kerk. Als een weergaloos monument sluiten koor en orkest in overweldigende grootsheid het 'Magnificat' af.